

СТАНОВИЩЕ
от проф. дн Иванка Влаева
Югозападен университет „Неофит Рилски“
за дисертационен труд на тема
„Трансформации на българския традиционен танц в любителски
състави от втората половина на ХХ век (у нас и Западна Европа)“
на Диляна Александрова Курдова
редовен докторант
в ЮЗУ „Неофит Рилски“, Факултет по изкуствата
за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“
по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

Диляна Александрова Курдова има многостранен образователен, танцов и преподавателски опит. Тя завършва бакалавърска степен „Международни и европейски отношения“ към Университет Пандиос в Атина, Гърция и магистърска степен в областта на европейските проекти и финансиране към Университет за приложни науки в Бремен, Германия. През 2014 завършва магистърска степен „Българска фолклорна хореография и арт-мениджмънт“ към ВСУ „Черноризец Храбър“, Варна, а след това е докторант в катедра „Хореография“ на ФИ, ЮЗУ „Неофит Рилски. Член е на няколко изследователски групи и секретар на работната група по Музика и танц на Югоизточна Европа към ICTMD. Организатор е на различни инициативи, свързани с мениджмънт, танц и музика: дългогодишен координатор е на Международен летен фолклорен семинар в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив; част е от екипа на Културен семинар „Непознатите“, Пловдив; със сдружение „Концерти.БГ“ София организира етно-фюжън-фолк концерти; разработва образователно мобилно приложение за фолклор в България „Фолклор в джоба“ и др. Има впечатляващо количество 296 проведени семинара в България и в чужбина. Има публикации в областта на българския фолклор – книга и статии.

Разностранният образователен, организаторски и практически опит е много стабилна база за осъществяване на изследователските интереси на Диляна Курдова и това е предпоставка за представянето на нова тематика. Нейната дисертация е важна и актуална за документирането и разбирането на

трансформациите в българския традиционен танц. Изследването се основава на много богат материал от България, Нидерландия и Норвегия, събран от докторанта в процеса на работата по дисертационния текст. Резултатите показват изпълнение на минималните национални наукометрични изисквания.

Дисертационният труд се състои от 243 страници. Организиран е в увод, три глави, заключение и 3 приложения. Библиографията включва 249 източници – 179 на кирилица и 70 на латиница; 45 интернет източника; 7 имена на респонденти.

В увода се обосновава убедително необходимостта и актуалността на избраната тема. Представят се ясно целите и задачите на изследването. Анализират се източниците, използвани за наблюдения и анализи. Посочват се методи, които са необходими за решаване на основните задачи в процеса на изследването.

Първа глава представя „Клубната форма в България и в Западна Европа“. В нея се полагат теоретичните основи на изследването: изясняват се основни понятия; представя се явлението любителски клуб по танци; проследява се развитието на клубната форма в България и връзката ѝ с професионализирана танцова школа; разглежда се развитието на клубната форма в Западна Европа; правят се паралели между характеристиките на танцовите клубове в България, Нидерландия и Норвегия. Докторантът предлага наднационална типологизация, като извежда три модела на танцовия клуб, което е приносно за изследването.

„Репертоарът на клубовете: резултати от проучванията и източници“ се разглеждат във втора глава. В нея се анализират богатите теренни наблюдения на докторанта. Използват се направените в процеса на изследването 7 интервюта, 50 писмени анкети, няколкостотин онлайн анкети, анализ върху клубната дейност на 26 групи от Нидерландия, 13 от Норвегия и 32 от България. При проследяване на репертоара се дава отговор на въпросите – какъв е репертоарът, как той стига до преподавателите, за да бъде показан и заучен от танцуващите, какви трансформации получава още преди да бъде

преподаден. Представя се репертоарният профил на трите типа танцови клубове, систематизирани в първа глава. Посочват се 100 най-популярни хора в репертоара на клубовете, показани в таблица. Разглеждат се факторите и механизмите, водещи до трансформации на български танцов фолклор. Представя се възродената традиция на неделни хора и създаването на хоротеки.

Трета глава е с фокус върху „Трансформации на традиционните хора в клубовете по танци“. В тази част на дисертацията се анализират хора, очертали се като най-популярни в клубовете, посочва се кои от тях са предполагаема или потвърдена хореографска разработка и кои може да се определят като традиционни. Докторантът достига до извода, че респондентите смятат за „най-автентичен“ танцов материал, набавен от читалищните групи за изворен фолклор. Посочени са няколко основни източника за създаване на танцов репертоар за клубна дейност. В тази глава се прави класификация на танците, която се основава върху изследванията в трудовете на различни поколения български и чуждестранни изследователи. Класификацията предлага триединство от аспекти на танцовото явление и показва трансформациите на традиционните танци в контекста на клубовете у нас и в Западна Европа от 50-те години на XX век до днес.

Заключението на дисертацията обобщава основни изводи. Изследователските резултати са представени цялостно и точно в автореферата. По темата на дисертацията има 3 публикации.

Ще обобща най-важните приноси в дисертацията на Диляна Курдова. В нея се проследява развитието на българските, нидерландските и норвежките танцови клубове от втората половина на XX и началото на XXI век като функция, начин на преподаване, репертоар и трансформации на традиционния танц. Специално е представена нидерландската система за преподаване на български и балкански танци. Многоаспектно се разглежда единството на танц–танцуване–танцуващи. Извежда се наднационален модел на клубната форма и се представят различни видове трансформации на традиционните танци в дейността на клубовете в България и в Западна Европа. Много ценно е

изследването на хорото като танцово явление, както и актуални практики като хоротека и неделно хоро в съвременен градски контекст. Върху много широка база за наблюдения се определят и анализират 100 най-популярни танцови репертоарни единици и се посочват традиционните и авторските образци сред тях. Този анализ на репертоара е благодатна основа с потенциал за следващи изследвания по темата.

Заклучение. Темата на дисертацията е нова, актуална и важна за танцовото и за музикалното изкуство, за съвременните културологични изследвания и за други в областта на хуманитаристиката. Представените резултати са много ценни и имат голям потенциал за приложение в следващи изследвания и в практиката. Дисертационният текст отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ и минималните национални наукометрични изисквания. Затова убедено предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на Диляна Александрова Курдова образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство.

София, 12 февруари 2025 г.

проф. дн Иванка Влаева

STATEMENT

by Prof. Dr. Ivanka Vlaeva

South-West University 'Neofit Rilski'

for her dissertation on the topic

'Transformations of Bulgarian Traditional Dance in Recreational Groups from the Second Half of the Twentieth century (in Bulgaria and Western Europe)'

by Dilyana Aleksandrova Kurdova

full-time doctoral student

at the SWU 'Neofit Rilski', Faculty of Arts

for the award of the educational and scientific degree 'Doctor'

in the professional field 8.3. Music and Dance Art

Dilyana Aleksandrova Kurdova has a multifaceted educational, dance and teaching experience. She holds a Bachelor's degree in 'International and European Studies' from Panteion University in Athens, Greece and a Master's degree in the field of European projects and financing from the University of Applied Sciences in Bremen, Germany. In 2014 she graduated with a Master's degree in 'Bulgarian Folklore Choreography and Art Management' from the Varna Free University 'Chernorizets Hrabar', Varna, while afterwards she enrolled as a doctoral student at the Department of Choreography, SWU 'Neofit Rilski'. She is a member of several research groups and secretary of the ICTMD Study group of Music and Dance of Southeastern Europe. She is an organizer of various initiatives related to management, dance and music: she is a long-time coordinator of the International Summer Folklore Seminar at Academy of Music, Dance and Fine Arts 'Prof. Asen Diamandiev' – Plovdiv. She is part of the team behind the Cultural Seminar 'The Unknown', Plovdiv; she also organizes ethno-fusion-folk concerts with the association 'Concerts.BG' Sofia; she has developed an educational mobile application for folklore in Bulgaria 'Folklore in the Pocket', etc. She has held an impressive number of 296 workshops in Bulgaria and abroad. Has publications in the field of Bulgarian folklore – books and articles.

The versatile educational, organizational and practical experience is a very solid base for deepening Dilyana Kurdova's research interests and this is a prerequisite for introducing new ideas. Her dissertation is important and relevant for the documenting and understanding of transformations in Bulgarian traditional

dance. The research is based on very rich material from Bulgaria, the Netherlands and Norway, collected by the PhD student in the process of working on the dissertation text. The results show that the minimum national scientometric requirements have been fulfilled.

The dissertation consists of 243 pages. It is organised in an introduction, three chapters, a conclusion and 3 annexes. The bibliography includes 249 sources – 179 in Cyrillic and 70 in Latin; 45 internet sources; 7 names of respondents.

The introduction makes a convincing case for the necessity and relevance of the chosen topic. The aims and objectives of the study are clearly presented. The sources used for observations and analyses are mapped out. The methods needed to solve the main goals in the research process are indicated.

Chapter One presents ‘The Club Form in Bulgaria and Western Europe’. It lays the theoretical foundations of the study: basic concepts are clarified; the phenomenon of the amateur dance club is presented; the development of the club form in Bulgaria and its relation to the professionalized dance school is traced; the development of the club form in Western Europe is examined; parallels are drawn between the characteristics of dance clubs in Bulgaria, the Netherlands and Norway. The PhD student proposes a supranational typology, deriving three models of the dance club, which is beneficial for the research.

‘The Clubs’ Repertoire: Research Results and Sources’ are discussed in Chapter two. It analyses the doctoral student's extensive field observations. It uses 7 interviews, 50 written questionnaires, several hundred online surveys, and an analysis on club activities of 26 groups from the Netherlands, 13 from Norway and 32 from Bulgaria. In tracing the repertoire, questions are answered – what the repertoire is, how does it get to the teachers to be taught and learned by the dancers, what transformations does it receive even before it is taught. It presents the repertoire profile of the three types of dance clubs systematized in chapter one. The 100 most popular *horos* in the repertoire of the clubs, shown in a table, are listed. The factors and mechanisms leading to transformations of Bulgarian dance folklore are

discussed. The revived tradition of Sunday *horos* and the creation of *horoteques* are presented.

The third chapter focuses on ‘Transformations of Traditional *Horos* in Dance Clubs’. This part of the thesis analyses the *horos* that have emerged as the most popular in clubs, identifies which of these are hypothetical or confirmed choreographic developments and which can be defined as traditional. The PhD student concludes that respondents considered as 'most authentic' folklore the dance material acquired from *izvorni* groups. Several main sources for the creation of dance repertoire for club activities are cited. In this chapter, a classification of dances is made based on research in the works of different generations of Bulgarian and foreign researchers. The classification proposes a trinity of aspects of the dance phenomenon and shows the transformations of traditional dances in the context of clubs in Bulgaria and in Western Europe from the 1950s to the present.

The conclusion of the dissertation summarizes its main findings. The research results are presented thoroughly and accurately in the abstract. There are 3 publications on the dissertation topic.

I will summarize the most important contributions of Dilyana Kurdova's dissertation. It traces the development of the Bulgarian, Dutch and Norwegian dance clubs of the second half of the 20th and the beginning of the 21st century in terms of function, mode of teaching, repertoire and transformations of traditional dances. The Dutch system of teaching Bulgarian and Balkan dances is especially presented. The unity of dance-dancing-dancers is analysed in a multifaceted way. A supranational model of the club form is mapped out and different types of transformations of traditional dance in the activity of clubs in Bulgaria and Western Europe are presented. Very valuable is the exploration of the *horo* as a dance phenomenon, as well as current practices such as the *horoteque* and Sunday *horos* in a contemporary urban context. Based on a very broad base of observations, the 100 most popular dance repertoire units are identified and analysed, and the traditional and original examples among them are pointed out. This repertoire analysis is a fertile ground with potential for further research on the subject.

Conclusion. The topic of this dissertation is new, relevant, and important for dance and music studies, contemporary cultural studies, and other areas in the field of humanities. The results presented are very valuable and have great potential for application in further research and practice. The dissertation text meets the requirements of the RASDP and the RASDPP and the minimum national science metrics requirements. Therefore, I confidently propose to the esteemed Scientific Jury to award to Dilyana Aleksandrova Kurdova the educational and scientific degree 'Doctor' in the professional field 8.3. Music and Dance Art.

Sofia, 12 February 2025

Prof. Dr. Ivanka Vlaeva